

บทวิจารณ์หนังสือ

จุฑาทิพย์ จันทรลุน
JutatipChanlun

Exploring Research Data Management

โดย Andrew Cox and Eddy VerbaanUK, Facet Publishing, 2018

Research Data Management (RDM) เป็นแนวคิดการจัดการข้อมูลทางด้านการวิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าสู่กระบวนการวิจัยไปจนกระทั่งการเผยแพร่และจัดเก็บผลการวิจัย ซึ่งการจัดการข้อมูลวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการดำเนินการวิจัยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้กระบวนการวิจัยนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและมีความถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นทางด้าน 1) การสร้างข้อมูลและการวางแผนเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลวิจัย 2) การจัดโครงสร้างข้อมูลและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลวิจัย 3) การจัดเก็บอย่างเป็นระบบเตรียมการเข้าถึงข้อมูล และการสำรองข้อมูล 4) ค้นหาแหล่งข้อมูลและแบ่งปันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงการเผยแพร่ในวงกว้าง (Whyte & Tedds, 2011)

หนังสือเรื่อง Exploring Research Data Management ที่แต่งโดย Andrew Cox และ Eddy Verbaan เป็นหนังสือที่ให้เนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดเบื้องต้นและแนะนำเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัยพร้อมแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้อ่านได้ติดตามและนำไปพัฒนาความรู้ เนื้อหาในหนังสือเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงการวิจัยและความสำคัญรวมถึงความซับซ้อนของข้อมูลที่นำมาใช้ในกระบวนการวิจัย แนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการวิจัย การตัดสินใจในการออกแบบรูปแบบการบริการข้อมูลวิจัยที่มีความแตกต่างกัน เริ่มจากการสร้าง

นโยบาย การฝึกอบรม ไปจนถึงการสร้างระบบจัดเก็บข้อมูลวิจัย เนื้อหาโดยรวมของหนังสือจะครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

- การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานและอุปสรรคของการจัดการข้อมูลวิจัย
- นโยบายสถาบันและการทำกรณีศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลวิจัย
- การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูล
- การให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลวิจัยและการฝึกอบรมนักวิจัย
- จริยธรรมและการบริการข้อมูลวิจัย
- กรณีศึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากการทำงานบริการข้อมูลวิจัย

สำหรับการจัดแบ่งเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้แบ่งเป็น 20 บท โดยจะเริ่มตั้งแต่แนวคิดเบื้องต้นไปจนถึงบทสรุปเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัย หัวข้อในแต่ละบทมีดังนี้

1. Introducing research data management: ให้แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัย และความสำคัญของการจัดการข้อมูลวิจัย
2. The social world of research อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในรูปแบบต่างๆ
3. What are research data?: ให้อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลวิจัยว่าคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร ในกระบวนการวิจัย ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลและวงจรของข้อมูล
4. Case study of RDM in an environmental engineering science project: ตัวอย่างกรณีศึกษาที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัยในบริบทของโครงการทางด้านวิศวกรรมศาสตร์
5. RDM: drivers and barriers: ให้แนวคิดการดำเนินงานการจัดการข้อมูลวิจัยและปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
6. RDM as a wicked challenge: กล่าวถึงปัญหาและความท้าทายในการดำเนินงานการจัดการข้อมูลวิจัย
7. Research data services: แนวคิดการจัดบริการข้อมูลวิจัย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการ ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการสนับสนุนด้านการวิจัย
8. Staffing a research data service: แนวคิดเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริการข้อมูลวิจัย บทบาทหน้าที่และทักษะที่สำคัญ
9. Requirements gathering for a research data service: อธิบายเกี่ยวกับการรวบรวมข้อกำหนดที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการบริการข้อมูลวิจัยซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสำรวจ การสัมภาษณ์
10. Institutional policy and the business case for research data services: แนวคิดเรื่องนโยบายสถาบันและกรณีศึกษาทางธุรกิจสำหรับการบริการข้อมูลวิจัย
11. Support and advice for RDM: แนวคิดการให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัยที่สำคัญ ตลอดจนข้อสงสัยที่พบเห็นได้บ่อยๆ จากการดำเนินงาน

12. Practical data management: ให้นำปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการจัดการข้อมูลบุคคล การจัดการความเสี่ยง การจัดการไฟล์ การสำรองข้อมูล และการส่งเสริมการจัดการข้อมูล
13. Data management planning: อธิบายการวางแผนด้านการจัดการข้อมูล วิธีการขั้นตอนตลอดจนข้อดีของการวางแผนในการจัดการข้อมูล
14. Advocacy for data management and sharing: การสนับสนุนการจัดการข้อมูลวิจัยและการแบ่งปันข้อมูลตลอดจนแนวคิดสำหรับนักวิจัยในการสนับสนุนส่งเสริมการใช้ข้อมูลวิจัย
15. Training researchers and data literacy: แนวคิดการอบรมนักวิจัยและการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลวิจัยตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ต้องได้รับการอบรม หัวข้อการอบรมรวมไปถึงการประเมินผลการอบรม
16. Infrastructure for research data storage and preservation: แนวคิดเรื่องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการข้อมูลวิจัย การจัดเก็บและการเก็บรักษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
17. Evaluation of RDS: แนวคิดในการประเมินการจัดการข้อมูลวิจัยว่ามีกระบวนการขั้นตอนอย่างไรบ้าง เกณฑ์ในการประเมินต่างๆ
18. Ethics and research data services: แนวคิดในเรื่องจริยธรรมและการให้บริการข้อมูลวิจัย
19. A day in the life working in an RDS: นำปฏิบัติที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัย การพัฒนากลยุทธ์ที่สำคัญ การให้การสนับสนุน ตลอดจนการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัย
20. Conclusion: the skills and mindset to succeed in RDM: บทสรุปของการจัดการข้อมูลวิจัย

รวมถึงทักษะและแนวคิดที่จะทำให้การจัดการข้อมูลวิจัยประสบความสำเร็จหนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับบรรณารักษ์และผู้สนใจอื่นๆ ที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการข้อมูลวิจัยและต้องการพัฒนาการให้บริการข้อมูลวิจัยในสถาบันหรือองค์กรประเภทต่างๆ นอกจากนี้ยังเหมาะกับผู้ที่เรียนทางด้านบรรณารักษศาสตร์ จดหมายเหตุ และการจัดการสารสนเทศที่มีความสนใจทางด้านการจัดการข้อมูลวิจัยด้วย

References

- Cox, A., &Verbann, E. (2018). *Exploring Research Data Management*. London: Facet Publishing.
- Whyte, A., &Tedds, J. (2011). “Making the Case for Research Data Management”. *DCC Briefing Papers*. Edinburgh: Digital Curation Centre.